

Громадська організація «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО»
Івано-Франківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет, м. Харків
Донецький національний медичний університет

ЩОРІЧНИЙ МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ VI ФОРУМ ФАРМАЦЕВТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

**щорічний міжрегіональний I конгрес
фармацевтів з міжнародною участю
«СУЧАСНІ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ ПИТАННЯ
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ
У РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ»**

конкурс «Фармацевт звучить гордо!»

(15–16 вересня 2025 р., м. Вінниця)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**Вінниця
2025**

Електронне видання мережне

Редакційна колегія: Просяник Л.Ф., Яцишин Р.І., Грицик А.Р., Кузнєцова В.Ю., Суріков О.О., Шпичак О.С., Єрмолаєва М.В., Хоменко В.М., Зелінський А.М., Виноградська Ю.В., Криськів О.С.

Захід внесено до Переліку заходів БПР 2025 року, № 1013406

М50 **Щорічний** міжрегіональний VI форум фармацевтів з міжнародною участю. Щорічний міжрегіональний І конгрес фармацевтів з міжнародною участю «Сучасні медико-фармацевтичні питання підвищення професійних компетенцій у розвитку працівників системи охорони здоров'я в Україні». Конкурс «Фармацевт звучить гордо!» (15–16 вересня 2025 р., м. Вінниця) : збірник матеріалів / ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», Івано-Франківський національний медичний університет, Національний фармацевтичний університет, Донецький національний медичний університет. – Електрон. дані. – Вінниця : ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025. – 364 с. – Назва з тит. екрана.

Для широкого кола практичних, наукових і науково-педагогічних працівників, що займаються виробництвом, оптовою і роздрібною реалізацією лікарських засобів, управлінням у галузі фармації, дослідженнями фармацевтичного ринку, розробкою й впровадженням нових препаратів, підготовкою й підвищенням кваліфікації спеціалістів фармації, громадською і професійною діяльністю у фармацевтичній галузі.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

УДК 615.1:005.745(043)

© ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025

Аналіз світових практик профілактики професійного вигорання фармацевтичних працівників

Невгад В.В., Сахнацька Н.М.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

viknevgad@gmail.com, nataliya.sakhnatskaya@gmail.com

Професійне вигорання фармацевтів є однією з ключових проблем сучасної системи охорони здоров'я, що безпосередньо впливає на ефективність і якість надання фармацевтичної допомоги населенню. Робота фармацевтичних працівників в аптеці завжди передбачає інтенсивну комунікацію з людьми, високу емоційну залученість, необхідність швидкого прийняття рішень та постійну відповідальність за здоров'я пацієнтів. В останні роки додатковими чинниками зростання ризику професійного вигорання стали глобальна пандемія COVID-19 та воєнний стан в Україні, які значно ускладнили умови праці. Водночас, як і у багатьох країнах світу, в Україні відсутня достатня кількість статистичних даних, що відображали б поширеність і динаміку професійного вигорання серед фармацевтів, що ускладнює оцінку масштабів проблеми та розробку ефективних профілактичних заходів. Світовий досвід свідчить, що профілактика професійного вигорання є комплексним процесом, який охоплює організаційні, психологічні та соціальні заходи. У багатьох країнах запроваджено корпоративні програми підтримки ментального здоров'я, гнучкі режими роботи, системи наставництва та професійного розвитку, а також інноваційні підходи до організації робочого середовища.

Мета дослідження – систематизувати закордонний досвід програм підтримки психологічного здоров'я та профілактики професійного вигорання фармацевтичних працівників.

Дослідження проведено з використанням контент-аналізу наукових публікацій та офіційних сайтів провідних світових аптечних мереж. Застосовано порівняльний та аналітичний методи для виявлення ефективних підходів до профілактики професійного вигорання і оцінки можливостей їх адаптації в Україні з урахуванням умов воєнного стану.

Вивчення міжнародного досвіду профілактики професійного вигорання фармацевтів дає змогу виокремити ефективні підходи, які поєднують організаційні, психологічні та освітні заходи. Аналіз досвіду американської мережі Walgreens Boots Alliance показав, що компанія активно розвиває програми підтримки психологічного благополуччя працівників. Ініціатива Be Well Connected об'єднує різні онлайн- та офлайн-ресурси, які допомагають співробітникам справлятися зі стресом і підтримувати емоційний баланс. Платформа Journey Live пропонує інтерактивні онлайн-сесії з тренерами з психологічного здоров'я, а сервіс IndieFlix надає доступ до фільмів і документальних стрічок, спрямованих на мотивацію, саморозвиток та покращення настрою. Програма також інтегрована з мобільним додатком W Connect, який дозволяє працівникам швидко отримувати важливу інформацію, спілкуватися з колегами та брати участь у корпоративних активностях. Такий

підхід поєднує інноваційні цифрові рішення та турботу про персонал, формуючи в компанії культуру психологічної підтримки.

Досвід шведської аптечної мережі Apotek Hjärtat свідчить про успішну інтеграцію принципів збереження балансу між роботою та особистим життям (Work-Life Balance) у корпоративну культуру. Одним із ключових елементів є політика Right to Disconnect – офіційна заборона вимагати від співробітників виконання робочих завдань поза межами робочого часу. Такий підхід сприяє зниженню емоційного виснаження, підвищує рівень задоволеності роботою та допомагає зберігати психологічну стійкість персоналу, особливо в умовах високого навантаження та стресових ситуацій.

Досвід канадської мережі Shoppers Drug Mart демонструє комплексний підхід до збереження ментального здоров'я персоналу. У межах стратегії Healthy Workplace регулярно проводяться анонімні опитування співробітників для оцінки рівня стресу та ознак професійного вигорання, що дозволяє своєчасно реагувати на виявлені проблеми. Важливими елементами програми є впровадження гнучких графіків роботи та забезпечення доступу працівників і членів їхніх сімей до безкоштовних онлайн-консультацій із ментального здоров'я у форматі 24/7. Такий підхід сприяє зниженню емоційного виснаження та формує сприятливе робоче середовище.

У аптечних мережах України питання профілактики професійного вигорання поки що не набуло системного характеру, хоча окремі компанії впроваджують ініціативи з підтримки персоналу. Серед них – організація внутрішніх тренінгів із комунікації та управління стресом, гнучке планування робочих змін, забезпечення доступу до корпоративних чатів та внутрішніх інформаційних платформ. В умовах воєнного стану деякі мережі надають співробітникам додаткові вихідні, можливість дистанційної роботи для адміністративного персоналу та психологічну підтримку через партнерські організації. Однак, порівняно з міжнародними практиками, такі заходи мають переважно фрагментарний характер і потребують інтеграції в загальну корпоративну стратегію аптек.

На основі аналізу міжнародного досвіду можна запропонувати низку практичних кроків для українських аптечних мереж з метою зниження ризику професійного вигорання серед фармацевтів. Насамперед, доцільно впроваджувати програми підтримки ментального здоров'я, що передбачають доступ працівників до безкоштовних або пільгових консультацій психолога, а також проведення групових тренінгів з управління стресом. Важливим напрямом є оптимізація робочих графіків і гнучке планування змін, що дозволить уникати перевантаження та забезпечить можливість взаємозаміни у разі необхідності.